

Sygn. akt VII K 819/16

WYROK ŁĄCZNY

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 października 2016 r.

Sąd Rejonowy w Olsztynie w VII Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący: SSR Joanna Urlińska

Protokolant: Agnieszka Michałowska

w obecności Prok. Rej. – Sebastiana Winik

po rozpoznaniu w dniu 25 października 2016 r. , sprawy

T. S. , syna J. i B. z domu M. , ur. (...) w O.

skazanego prawomocnymi wyrokami:

1) Wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 3 listopada 2011 r. (sygn. akt VII K 1035/11) za czyn z art. 279§1 kk i in.. na karę łączną 2 lat 10 miesięcy pozbawienia wolności

2) Wyrokiem Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 17 sierpnia 2016 r. (sygn. akt VII K 467/16) za czyn z art. 279§1kk i in. na karę 3 lat 2 miesięcy pozbawienia wolności

3) Wyrokiem Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 24 sierpnia 2016r. (sygn. akt VII K 405/16) za czyn z art. 278§1 kk i in. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności,

I. na podstawie art. 85§1 i 2 kk, art. 85 a kk i art. 86 § 1 kk, łączy skazanemu **T. S.** kary jednostkowe pozbawienia wolności i karę łączną pozbawienia wolności orzeczone prawomocnymi wyrokami **Sądu Rejonowego w Olsztynie** w sprawie o sygn. akt **VII K 1035/11** , **Sądu Rejonowego w Olsztynie** w sprawie o sygn. akt **VII K 467/16** i **Sądu Rejonowego w Olsztynie** o sygn. akt **VII K 405/16** i orzeka wobec skazanego karę łączną 5 lat 10 miesięcy pozbawienia wolności,

II. na podstawie art. 576 § 1 kpk wyroki, które uległy połączeniu w pozostałym zakresie podlegają odrębnemu wykonaniu,

III. na podstawie art. 577 kpk na poczet orzeczonej w punkcie I wyroku kary łącznej pozbawienia wolności zalicza skazanemu okres odbywania kary w sprawie VII K 1035/11 od 4.07.07 do 13.02.2008 i od 05.06.2008 do 06.06.2008, i od 10.08.2012r. do 13.08.2013r.

IV. na podstawie art. 624 § 1 kpk zwalnia skazanego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych.

Sygn. akt VII K 819/16

UZASADNIENIE

Sąd ustalił, następujący stan faktyczny:

T. S. został skazany m.in. następującymi prawomocnymi wyrokami:

4) Wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 3 listopada 2011 r. (sygn. akt VII K 1035/11) za czyn z art. 279§1 kk i in.. na karę łączną 2 lat 10 miesięcy pozbawienia wolności

(dowód: karta karna k. 7-9, odpis wyroku k. 12.)

5) Wyrokiem Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 17 sierpnia 2016 r. (sygn. akt VII K 467/16) za czyn z art. 279§1kk i in. na karę 3 lat 2 miesięcy pozbawienia wolności

(dowód: karta karna k. 7-9 i odpis wyroku k. 13-14)

6) Wyrokiem Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 24 sierpnia 2016r. (sygn. akt VII K 405/16) za czyn z art. 278§1 kk i in. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności,

(dowód: karta karna k.7-9 , odpis wyroku k.36)

Skazany odbywa obecnie karę pozbawienia wolności i w warunkach izolacji penitencjarnej przebywa od dnia 17 marca 2016 r. Zachowanie skazanego w okresie odbywania kar jednostka penitencjarna oceniła jako zmienne. Był dwukrotnie karany dyscyplinarnie, nie był nagradzany. Mężczyzna prawidłowo funkcjonuje z innymi osobami osadzonymi, deklaruje przynależność do podkultury przestępczej. Wobec funkcjonariuszy i pracowników jednostki penitencjarnej zachowuje się regulaminowo. Jest umiarkowanie krytyczny wobec popełnionych przez siebie przestępstw.

(dowód: opinia o skazanym z Zakładu Karnego w B. k.15-20)

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 568a § 1 kpk który to został dodany do ustawy Kodeks Postępowania Karnego przez ustawę z dnia 20 lutego 2015r. (Dz. U. z 2015 r., poz .396) o zmianie ustawy – Kodeks Karny oraz niektórych innych ustaw - Sąd orzeka karę łączną bądź w wyroku skazującym, bądź w wyroku łącznym.

Jak zaś stanowi znowelizowany przez tą samą ustawę § 1 art. 569 kpk jeżeli zachodzą warunki do orzeczenia kary łącznej w stosunku do osoby, która prawomocnie skazano lub wobec której orzeczono karę łączną wyrokami różnych sądów, właściwy do wydania wyroku jest sąd, który wydał ostatni wyrok skazujący lub łączny w pierwszej instancji, orzekający kary podlegające łączeniu.

Przy czym zauważyć należy, że w sprawie niniejszej, w związku z powyżej wskazaną nowelizacją kodeksu karnego dla określenia czy zachodzą przesłanki do orzeczenia kary łącznej wobec skazanego oraz co należy brać pod uwagę określając jej wymiar miało ustalenie stanu prawnego, który ma zastosowanie do sytuacji T. S.. Kwestia ta miała zasadnicze znaczenie z uwagi na diametralne zmiany w tym zakresie między stanem prawnym przed 1 lipca 2015r. a po tym dniu.

W związku z tym w sprawie zachodziła konieczność sięgnięcia do przepisów intertemporalnych. I tak zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015r. o zmianie ustawy kodeks karny oraz niektórych innych ustaw- przepisów rozdziału IX ustawy, o której mowa w art. 1 (Zbieg przestępstw oraz łączenie kar i środków karnych), w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą nie stosuje się do kar prawomocnie orzeczonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, chyba, że zachodzi potrzeba orzeczenia kary łącznej w związku z prawomocnym skazaniem po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy.

Wobec natomiast faktu, że ostatnie skazanie T. S. nastąpiło na mocy wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie, wydanego w dniu 24 sierpnia 2016 r. w sprawie o sygn. akt VII K 405/16 który to uprawomocnił się w dniu 1 września 2016r. zgodnie ze wskazanym przepisem przejściowym w sprawie niniejszej zastosowanie miały przepisy obowiązujące po 1 lipca 2015r.

W przedmiotowej sprawie nie miały zastosowania przepisy art. 4 kk, zwłaszcza iż jedynie pierwszy z trzech prawomocnych wyroków został orzeczony przed zmianą regulacji w zakresie orzekania kary łącznej wyrokiem łącznym, i jest to wyrok łączny wydany w sprawie VII K 1035/11.

Jak wyraźnie stanowi art. 85 § 1 KK, w sytuacji, w której sprawca popełnił dwa lub więcej przestępstw i wymierzono za nie kary tego samego rodzaju albo inne podlegające łączeniu, zachodzi konieczność orzeczenia kary łącznej. Sformułowanie "sąd orzeka karę łączną" w sposób niepozostawiający wątpliwości wskazuje, że zastosowanie omawianej instytucji jest obligatoryjne oraz że jest to nakaz skierowany wyłącznie do sądu. Nadto jak stanowi art. 85 § 2 podstawą orzeczenia kary łącznej są wymierzone i podlegające wykonaniu z zastrzeżeniem art. 89, w całości lub w części kary lub kary łączne, za przestępstwa o których mowa w § 1. Co istotne, poza wyjątkami określonymi w art. 85 § 3 i 4 KK, przy spełnieniu przesłanek wskazanych w art. 85 § 1 i 2 KK nie ma możliwości niezastosowania omawianej regulacji.

W postępowaniu o wydanie wyroku łącznego należało zatem zbadać czy T. S. popełnił dwa lub więcej przestępstw i czy wymierzono za nie kary tego samego rodzaju bądź inne które mogą być połączone i czy kary te podlegają wykonaniu w całości lub w części.

W znowelizowanym stanie prawnym istnieje podstawa do orzeczenia kary łącznej jedynie w przypadku, gdy orzeczone wobec skazanego kary podlegają jeszcze wykonaniu. Zasadnicze znaczenie dla możliwości orzeczenia kary łącznej przez sąd ma znowelizowany art. 85 § 3 kk wedle którego podstawą orzeczenia jednej kary łącznej nie może być kara wymierzona za przestępstwo popełnione po rozpoczęciu, a przed zakończeniem wykonywania innej kary podlegającej łączeniu z karą wykonywaną w chwili popełnienia przestępstwa, lub karą łączną, w skład której wchodzi kara, która była wykonywana w chwili popełnienia czynu. Powiązany z tym jest zakaz wprowadzony w art. 85§3a kk. W przedmiotowej sytuacji prawnej nie zachodzi sytuacja o jakiej mowa w tych przepisach. Skazany rozpoczął odbywanie kary 17 marca 2016r, a kolejne dwa skazania nie zostały popełnione po jej rozpoczęciu.

Z powyższego wynika, że warunki do orzeczenia kary łącznej spełniają kary jednostkowe i kary łączne wymierzone skazanemu wyrokami w sprawach Sądu Rejonowego w Olsztynie :VII K 1035/11, VII K 467/16 i VII K 405/16 Wszystkie bowiem kary orzeczone wymienionymi wyrokami są karami tego samego rodzaju – t.j. karami pozbawienia wolności. Jednocześnie natomiast nie zachodzi sytuacja określona w art. 85 § 3 i §3a kk.

Mając na względzie powyższe ustalenia należało natomiast zdecydować o wymiarze tejże nowej kary łącznej. Zasady jej kształtowania zostały określone w art. 86 § 1 kk i dodanym nowelą powołaną w pierwszej części wyroku - przepisem art. 85a kk. Zgodnie z pierwszym z powołanych przepisów Sąd wymierza karę łączną w granicach od najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa do ich sumy, nie przekraczając jednak 810 stawek dziennych grzywny, 2 lat ograniczenia wolności albo 20 lat pozbawienia wolności; karę pozbawienia wolności wymierza się w miesiącach i latach. Granicę kary łącznej zakreślają więc dwie zasady: absorpcji i kumulacji.

Sąd przy tym podzielił wyrażany w orzecznictwie Sądu Najwyższego pogląd, że zasadę absorpcji czy kumulacji, jako rozwiązania skrajne, powinny być rozstrzygnięciami raczej o charakterze wyjątkowym. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 02. 12.1975 r. sygn. akt Rw. 628/75, OSNKW 1976, z. 2, poz. 33) Identyczne stanowisko jak Sądu Najwyższego prezentowane jest w doktrynie. (tak też Komentarz do Kodeksu Karnego część ogólna K. Buchały, A. Zolla i innych - Kantor Wydawniczy s. c., Zakamycze 1998 r, str. 563) Priorytetową zasadą kary łącznej powinna być, zatem zasada absorpcji, zgodnie z którą najwyższa kara podlega zaostreniu i na tej też zasadzie Sąd oparł wymiary kary łącznej pozbawienia wolności w przedmiotowej sprawie.

Sytuacja skazanego w wyniku zastosowania wskazanej zasady ulega zauważalnemu polepszeniu, Sąd wymierzył mu bowiem karę łączną w wymiarze 5 lat 10 miesięcy pozbawienia wolności, w sytuacji, w której najwyższa kara wynosiła 3 lata 2 miesiące pozbawienia wolności, suma kar wynosiła zaś 6 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Podkreślić należy, że wydając wyrok łączny Sąd nie analizuje okoliczności, które legły u podstaw wymiaru kar w poprzednio osądzonych sprawach, lecz bierze pod uwagę przede wszystkim cele zapobiegawcze i wychowawcze, które kara ma osiągnąć w stosunku do skazanego, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa(art. 85a kk).

W doktrynie podnosi się, że kara łączna powinna być postrzegana jako swoiste podsumowanie działalności przestępczej sprawcy (tak P. Kardas, [w:] A. Zoll (red.), Kodeks karny, s. 926), tym samym jej surowość powinna wzrastać wraz z liczbą popełnionych przez sprawcę przestępstw. Stanowi to wyraz potępienia w stosunku do postępowania sprawcy, jak również nieopłacalności przestępczej działalności (zob. M. Szewczyk, Glosa do uchw. SN z 20.1.2005 r., I KZP 30/04, OSP 2005, Nr 9, poz. 102; zob. także wyr. SA w Warszawie z 12.7.2000 r., II AKA 171/00, OSA 2001, Nr 2, poz. 5; wyr. SA w Łodzi z 20.9.2001 r., II AKA 154/01, KZS 2002, Nr 12, poz. 70).

Sąd wymierzając karę łączną, jest zobowiązany wziąć pod uwagę cele zapobiegawcze i wychowawcze, które ma osiągnąć w stosunku do skazanego, a więc takiego oddziaływania na sprawcę, aby ten nie naruszał w przyszłości porządku prawnego. Jednocześnie reakcja karna skupiając się na sprawcy, musi być efektywna, tj. niedopuszczalne jest orzekanie kar, które będą przez sprawcę trywializowane czy wręcz wkalkulowane w "koszty" przestępstwa. Dyrektywa prewencji indywidualnej ma zatem dwa podstawowe cele, tj. zapobiegać popełnianiu przestępstw oraz wychować sprawcę.

Pierwszy z nich może być osiągnięty przez indywidualne odstraszenie oraz uniemożliwienie popełniania przestępstw, drugi przez resocjalizację. W przypadku orzekania kary łącznej, pozytywny aspekt dyrektywy prewencji generalnej będzie natomiast realizowany w pierwszej kolejności przez utwierdzenie w świadomości społecznej przekonania o egzekwowaniu prawa oraz akceptacji orzeczonej kary jako sprawiedliwej, stanowiącej podsumowanie przestępczej działalności skazanego (por. J. Wojciechowska, [w:] G. Rejman (red.), Kodeks karny, s. 921).

Przenosząc powyższe rozważania teoretyczne na grunt niniejszej sprawy wskazać należy, że Sąd dostrzega pozytywną zmianę jaka zachodzi w zachowaniu skazanego, która to odbywa się w warunkach izolacji penitencjarnej, a która została opisana w opinii zakładu karnego.

Nie mniej jednak powyższa pozytywna zmiana jaka nastąpiła w skazanym nie może świadczyć o tym, aby zasadne było orzeczenie wobec skazanego kary z zastosowaniem zasady absorpcji. Podkreślić bowiem należy, że skazany przebywa w warunkach izolacji penitencjarnej dopiero od 17 marca 2016r. W okresie natomiast wcześniejszym był sprawcą niepoprawnym o czym świadczy, analiza jego danych o karalności.

Skazany nie potrafił z tej szansy skorzystać i w ocenie Sądu właśnie z powyższego powodu skazany nie daje jeszcze gwarancji, że po opuszczeniu zakładu karnego nie popełni ponownie przestępstwa. Zdaniem Sądu mężczyzna wymaga dalszego oddziaływania resocjalizacyjnego, które trwać powinno zdecydowanie dłużej. Dopiero ono ukształtuje w sposób trwały jego społecznie pożądaną postawę. Niezależnie od powyższego orzeczenie kary z zastosowaniem zasady pełnej absorpcji wywołałoby u wymienionego poczucie bezkarności, wyrażającej się w tym, że za niektóre z czynów przez siebie popełnionych w ogóle nie poniósłby odpowiedzialności.

Abstrahując od powyższego orzeczenie wobec T. S., kary z zastosowaniem zasady absorpcji klóciłoby się także ze społecznym poczuciem sprawiedliwości i potrzebą kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa. De facto bowiem w oczach społeczeństwa stanowiłoby to nieuprawnione promowanie skazanego, w stosunku do na przykład osób, które dopuściły się jedynie jednego przestępstwa. Bez wątpienia orzeczenie takie wpływałoby zatem na społeczeństwo w sposób demoralizujący.

Ważąc zatem powyższe okoliczności Sąd uznał, że kara w wymiarze 5 lat 10 miesięcy pozbawienia wolności będzie karą odpowiednią z punktu zasad wyrażonych w nowym przepisie art. 85a kodeksu karnego, która spełni cele zarówno prewencji indywidualnej, jak i generalnej. Taka kara nie stanowi przy tym nieuprawnionego promowania skazanego ,

jednocześnie zaś uwzględniając jego obecną postawę w jednostce wpłynę na niego pozytywnie ukazując mu korzyści jakie odniósł zmieniając swoje dotychczasowe życie.

W pozostałym zakresie nie objętym wyrokiem łącznym, Sąd na podstawie art. 576 § 1 k.p.k. rozstrzygnięcia zawarte w łączonych wyrokach pozostawił do odrębnego wykonania. Wyrokami tymi nie orzeczono bowiem wobec skazanego innych kar, ani środków karnych podlegających łączeniu. Jednocześnie na podstawie art. 577 kpk na poczet orzeczonej w punkcie I wyroku kary łącznej pozbawienia wolności zaliczono skazanemu okres odbywania kary w sprawie VII K 1035/11 od 4.07.07 do 13.02.2008 i od 05.06.2008 do 06.06.2008, i od 10.08.2012r. do 13.08.2013r.

Sąd na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił skazanego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych uwzględniając fakt przebywania przez wymienionego w Zakładzie Karnym i brak zatrudnienia w warunkach izolacji penitencjarnej.

SSR Joanna Urlińska